

TURUN YLIOPISTO

Lääketieteellinen tiedekunta

HURSKAINEN, JENS: Vulvodynian perusteet ja hoitopolku

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 19 s.
Synnytys- ja naistentautioppi
Huhtikuu 2016

Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoitus on tarkastella vulvodynia-oireyhtymää kliinikolle merkityksellisestä näkökulmasta, tuoden esille perustiedot esiintyvyydestä, diagnostiikasta, hoidoista ja ennusteesta. Tavoitteena on myös esitellä tutkimustietoon pohjautuva selkeä hoitopolku. Artikkelit on haettu PubMedista.

Vulvodynia aiheuttaa kipua ja merkittävää elämänlaadun laskua, masennusoireita ja fyysistä ja henkistä väsymystä monille naisille. Jopa 12 prosenttia naisista kärsii oireyhtymästä jossain vaiheessa elämäänsä. Oireyhtymä jaetaan kahteen muotoon, paikalliseen ja essentiaaliseen. Paikallisessa muodossa oireet esiintyvät kosketuksen yhteydessä ja essentiaalisessa muodossa useammin jatkuvana kipuna. Vakiintuneita hoitomuotoja ovat psykoedukaatio, fysioterapia, paikalliset puudutteet, lääkehoito, psykoterapia, seksuaaliterapia ja kirurgiset hoidot. Diagnostiikka on suoraviivaista ja perustuu kliiniseen tutkimukseen ja muiden aiheuttajien poissulkuun.

Vulvodyniaa käsittelevää tutkimusta on tehty paljon viimeisen vuosikymmenen aikana ja hoidot ovat kehittyneet. 2000-luvulla oireyhtymän esiintyvyyden on todettu olevan merkittävästi aiemmin luultua laajempaa. Etiologia on edelleen tuntematon, teorioita taudin syntymekanismista ja myötävaikuttavista tekijöistä on kuitenkin useita. Niinpä yhtä selkeää aiheuttajaa ei ilmeisesti ole, vaan tekijöitä on useita. Viime vuosina myös taudin yhteydessä käytetty termistö on selkiytynyt merkittävästi. Useita uusia hoitomuotoja tutkitaan aktiivisesti, mutta lisää laadukasta tutkimusta tarvitaan edelleen.

Tämä kirjallinen työ on osa syventäviä opintojani. Toinen osa koostui FinnBrain-tutkimukseen tehdystä tutkimusdatan tallennuksesta.

Asiasanat: vulvodynia, vestibulodynia, krooninen kipu